

Le-ti so bili menda sorodni z rusovskimi Lemki v sandeckem okrožji Poljskega, in so se v dvoje delili: v svobodne in sužne, po legi svojih selišč pa v picenske in amicenske.

Picenci so stanovali ob tej strani Alute, v današnji Vlahii, kakor je viditi iz Amianovega popisovanja. Ta lega se ujema s tem, da so Rimljani morali iz strani gorjenje Mužije ali Donave, Tajfali iz izhodnje strani Sedmograškega, in gospodarski Limigantje iz dežel na unej strani Maroša na zapadno Sedmograško proti Tisi nad imenovane Picence (Bukovce?) planiti, in jih med gore, med se in med Amicenci stanujoče stisniti, ter jih tako prisiliti, da so miru prosili. To se je, kakor Amian Marcellin pravi, godilo leta 358. po Kr. Tega leta so bile sužnim Limigantom dane selišča ob gornjem Potisji med Jazigi in karpatskimi hribi in med bolj severnim kosom Sedmograškega.

Amicenski Limigantje so stanovali v temeškeji okrajini blizu tam, kjer se Sava v Donavo steka. Dežela Limigantov je morala obseči velik kos stare trajanske Dacije, ne le podonavske temuč tudi notranje, ker jih Amian zove mogočne, njih deželo ali selišča pa kraljestvo (regnum).

Po današnje reči je bila ta dežela med Donavo, Aluto, Tiso in Marošem.

Kakor Amian Marcellin pripoveduje v 13. pogl., so stanovali v današnjem Banatu, kar ga je bliže Tise, in so bili pred Rimljani v obziru Panonije druge in gornje Mužije od Donave zavarovani, pred družimi divjaki, namreč pred Jazigi, Buri, Kvadi itd. pa od Tise. Nad seboj so ob gornji Donavi, na tisti strani, kjer Drava v njo teče, in med Tiso, imeli tisto krivino otoka, ktera se je pri Rimljanih „Acimincum“ imenovala.

Poglejmo: kdaj, zakaj in kam so se Limigantje selili. To se je godilo ob trojem času: prvič leta 334. po Kr., drugič leta 454. in tretjič leta 568. po Kr.

1. Kar se tiče prvega preseljevanja, poglejmo zakaj, kdaj in kam se je to godilo.

a. Vzrok, da so se Limigantje prvič selili, je bil ta, da so bili od svojih sužnov ali hlapcev pregnani. Amian pravi: „Nekdaj so bili rojenjaki te dežele mogočni in slavni, pa skrivna zapersega je bila hlapcev v orožje spravila za hudobijo.“ V Konstantinovem životopisu se bere: „Sarmatski sužni so se bili zoper vse gospodarje spuntali, in jih pregnali.“

b. Kdaj se je to preseljevanje godilo, pravi sv. Hieronim, da namreč 28. leta Konstantinovega cesarovanja; Idati pa pravi, da takrat, ko sta bila Optat in Pavlin vetnika (konsula), torej leta 334. po Kr.

c. Kam so se selili, povesta spet sv. Hieronim in Idati, da v rimsko cesarstvo, kar pa je le sploh rečeno. Životopisec Konstantinov pa razločnije pripoveduje, da v Tracijo, Macedonijo in v Italijo. Amian še pristavlja, da je bilo to preseljevanje k Viktofalom, kateri so bili v zapadi Dacije s sarmatskimi Limiganti sosedje.

Kar je rečenega o Tracii in Macedonii, kamor jih je bil Konstantin prestavil, je razumeti o Picencih, ki so bivali ob tej strani Alute v današnji Vlahii. Le-ti so bili bliže Tracije, torej so v njo pred svojimi puntarskimi hlapci pobegnili, si v njej in v Macedonii selišč poiskati. Amicenci, ki so stanovali v temeškeji okrajini blizu tam, kjer se Sava v Donavo steka, so pobegnili v Panonijo. Kteri so ob Maroši selišča imeli, so se ravno tako v bližnje okrajne Viktofalov rešili, kjer so bili potlej od teh in od cesarja Konstantina z zemljišči obdarovani. Sv. Hieronim pravi: „Sarmatski Limigantje so z oboroženimi rokami na rimske tla spodili svoje gospodarje, katerim se zdaj „Arkaragantes“ pravi.“ To ime je vzeto iz greškega ἀρκάω, preganjam, in γαγ, sila, to je, s silo pregnani. Nemci so jih Ante imenovali. Idatijeve besede so: „zarod sužnih Sarmatov je svoje gospodarje v Romanijo pregnal.“ Kon-

stantin je pregnane rad sprejel, in več ko tri sto tisuč ljudi vsake starostij in obojega spola je razdelil po Tracii, po Čudskem po Macedonii in po Italii, kakor se v popisu njegovega življenja bere. Koliko je moralo Limigantov biti, kjer se jih je na rimski svet še čez tri sto tisuč preselilo brez tistih, ki so šli k Viktofalom!

(Dalje sledi.)

Černe bukve.

Lepo prosim vredništvo „Novic“, naj spet enkrat odpre „črne bukve“ in va-nje zapiše, kar jim pišem.

Imel sem psička, ki je šel po navadi svojega spola h tukajšnjem kovaču na brezen. Sirov in neusmiljen hlapec pokliče domače pse v hlev in tako tudi mojega psa, da ga vjame in kakor hudodelca zveže in zvezanega v kovačijo prinese, kjer veli ravno tako hudobnemu fantu, naj razbela železno ost, s katero sta potem psu glavo med očmi prežgala. Tako terpinčenega je potem drugi hlapec s polenom proti mojemu domu pripodil. Na vprašanje moje: zakaj je tako neusmiljeno psa terpinčil? mi hudobnež serdito odgovori, da ga bo ubil, če še enkrat pride. To bi mi bilo veliko ljubše — mu odgovorim in zažugam, ga tožiti v sodnii, kar se je tudi zgodilo. Hlapec pa se je zbal kazni, je službo pustil in šel od tod v Planino. Kmalu potem sem vidil sirovega hlapčona, da so ga žandarji vklenjenega zavolj nekega boja v ječo gnali, ktera je za take grozovitniže res edino pravo prebivališče. —

Pred nekoliko leti je bila pri nas gmajna razdeljena, kar bi soseski v velik dobiček bilo, ako bi toliko škodljivcov ne bilo! Les lepo raste, in v kratkem bi se rast še pospešila, ako bi ne bilo toliko hudobnih ljudi, kateri ne varujejo le svojega, temuč tudi drugim veliko škodo delajo. Ali niso taki ljudje hudobneži — naj sodijo braveci sami iz tega, kar jim bom povedal. Ko sem en del zemlje dal potrebiti, najdem v nekem kotu gošave divje vinske tertje rasti. To pripravno lego sem pripravil za poskušnjo za pravo vinsko tertjo in naredil majhuo ogrado ter va-njo tert vsadil, ktere so se lepo prijele. Zraven so stali divjaki; te sem cepil, misleč, da tudi na gmajni požlahnjene drevesca utegnejo boljih hrušk ali jabelk donesti. Kaj pa mi nek zaviden tukaj načini? Cepljenje mi večidel polomi in zlomljene nazaj potakne, ogrado mi razgradi in živino noter zažene, čeravno ni imela kaj jesti; verh tega je še polovico lepo rastečih tert izpulil. — Ali bi se ne moglo takim hudobnežem prav oestro na pete stopati? Ali more človek še kaj veselja imeti do zboljškov kmetijstva, ako se mu taka škoda godi?

Iz Verhnike.

J. T.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Milana. 20. junija. Cena kokonov je čedalje višja; na sejmu so unidan plačevali funt po 8²/₅ lir, in ker so v Lombardii malo svile pridelali, je gotovo, da bode cena še poskočila.

Iz Zadra v Dalmaciji 17. junija. Svilei červiči so se pri nas letos dobro obnesli; ker je na Laškem pridelk slab, pride nam na dobro; sploh je cena kokonov po 3 fl. za dunajski funt; nekoliko najlepših za seme se je prodalo tudi po 4 fl.

Iz Tersta. V saboto (20. dan t. m.) ob polni ene je privihral v Terst prvi hlapčon (z imenom Pirano) z dvema vozovoma krasno olišpan, pod vodstvom c. k. ministerskega svetovavca žl. gosp. Ghega-ta in sekcijnega svetovavca gosp. Fillungen-a; veselo ga je sprejela obila množica Teržančanov, ki ga je pričakovala. Šel je iz Ljubljane ob šestih zjutraj, in je tedaj 18⁷/₈ milj dolgo pot s postajam vred doveršil v 6 urah in pol. — Za gotovo moremo povedati — piše „Triest. Zeit.“ — da 27. dan prihodnjega mesca se bo vožnja začela z velikimi slovesnostmi in da bojo slavni dunajski gosti pri tej priložnosti medpotoma obiskali Postojnsko jamo.